

ย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

เรื่องเสร็จที่ สรพ. ๙๒/๒๕๕๕

สำนวนเลขที่ ๓๔/๘๓/๒๕๕๕ (มีมติครั้งที่ ๗/๒๕๕๖ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๖)

ประเภทสำนวน ทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน

เรื่อง เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริต

สรุปข้อเท็จจริง ปรากฏว่าในระหว่างวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ส่วนราชการได้ตรวจสอบ พบว่า มีการกระทำทุจริต เงินบำรุงของส่วนราชการจึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นผลการสอบสวนปรากฏว่าได้มีการกระทำทุจริตจริง เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย เป็นเงินจำนวน ๒,๕๖๔,๘๐๖.๓๒ บาท

ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เห็นว่า ให้หักส่วนความบกพร่องของส่วนราชการ ร้อยละ ๒๐ ของความเสียหาย และให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ คือ

๑. นาย ว. รับผิดชอบจำนวน ๑๓,๖๔๔.๖๔ บาท
๒. นาง อ. รับผิดชอบจำนวน ๑,๐๕๓,๓๘๖.๑๒ บาท
๓. นาย จ. รับผิดชอบจำนวน ๕๗๔,๔๔๕.๒๘ บาท
๔. นาง ก. รับผิดชอบจำนวน ๔๑๐,๓๖๙.๐๒ บาท

คำวินิจฉัยสั่งการของผู้แต่งตั้ง เห็นต่างจากคณะกรรมการฯ โดยให้หักส่วนความบกพร่องของส่วนราชการ ร้อยละ ๖๐ ของความเสียหาย และให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

๑. นาย ว. รับผิดชอบจำนวน ๖,๘๒๒.๓๒ บาท
๒. นาง อ. รับผิดชอบจำนวน ๕๒๖,๖๙๓.๐๖ บาท
๓. นาย จ. รับผิดชอบจำนวน ๒๘๗,๒๒๒.๖๔ บาท
๔. นาง ก. รับผิดชอบจำนวน ๒๐๕,๑๘๔.๕๑ บาท

ประเด็นที่พิจารณา มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

กฎหมายที่พิจารณา ๑. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ตามสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าในระหว่างวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ส่วนราชการได้ตรวจสอบ พบว่า มีการกระทำทุจริตเงินบำรุงของส่วนราชการ จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นผลการสอบสวนปรากฏว่าได้มีการกระทำทุจริตจริง เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย เป็นเงินจำนวน ๒,๕๖๔,๘๐๖.๓๒ บาท ซึ่งพิจารณาการกระทำและความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้ดังนี้

๑. นาย ก. ตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ๔ มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกเงิน การยืมเงินและการจ่ายเงินของส่วนราชการ ตามคำสั่ง ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ และคำสั่ง ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ ข้อเท็จจริงปรากฏว่านาย ก. ได้จัดทำหลักฐานขออนุมัติเบิกจ่ายเงินเพื่อชำระหนี้ให้เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ เมื่อได้รับอนุมัติให้เบิกจ่ายจากผู้อำนวยการแล้ว นาย ก. ได้จัดทำเช็คธนาคาร อ. สั่งจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ต่างๆ พร้อมเขียนใบถอนเงินเพื่อถอนเงินสดจากบัญชีออมทรัพย์ธนาคาร พ. นำไปฝากเข้าบัญชีกระแสรายวันธนาคาร อ. เสนอให้กรรมการผู้มีอำนาจลงนามในเช็คและ

ใบถอนเงินลงนาม เมื่อคณะกรรมการลงนามในเช็คและใบถอนเงินครบถ้วนตามเงื่อนไขแล้ว คณะกรรมการได้มอบฉันทะให้นาย ก. นำใบถอนเงินไปทำการถอนเงินสดฝากจากบัญชีธนาคาร พ. แต่เมื่อได้รับเงินสดแล้ว นาย ก. ไม่ได้นำเงินฝากเข้าบัญชีกระแสรายวันของธนาคาร อ. ตามที่ได้ออกเช็คไว้และบางครั้งก็นำฝากไม่ครบถ้วนตามจำนวนที่ถอน เมื่อปรากฏว่าส่วนราชการตรวจสอบแล้วไม่ปรากฏหลักฐานการรับเงินจากเจ้าหน้าที่ จึงเชื่อได้ว่านาย ก. ได้นำเงินไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว พุทธการณถือเป็นการอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นการจงใจกระทำความผิด เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายเป็นเงินจำนวน ๒,๕๖๔,๘๐๖.๓๒ บาท จึงให้นาย ก. รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวนตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. คณะกรรมการเก็บรักษาเงิน ประกอบด้วย นาย น. นาง บ. นาย ก. มีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ. ๒๕๒๐ กล่าวคือ มีหน้าที่ถือกุญแจตู้รับฝากและร่วมกันตรวจสอบตัวเงินและหลักฐานแทนตัวเงินกับรายงานเงินคงเหลือประจำวัน เมื่อปรากฏว่าถูกต้องแล้วให้นำเงินเข้าเก็บรักษาในลักษณะหีบห่อแล้วให้ใส่กุญแจประจำตราครั้งที่เชือกผูกมัดหีบห่อในลักษณะที่ตราครั้งที่ต้องถูกทำลายเมื่อมีการเปิดหีบห่อนั้น เมื่อกรรมการทุกคน ลงลายมือชื่อในรายงานเงินคงเหลือประจำวันไว้เป็นหลักฐานแล้วให้นำหีบห่อเข้าเก็บรักษาในตู้รับฝากต่อไป กรณีเงินที่จะนำเข้าเก็บรักษาไม่ตรงตามจำนวนที่แสดงไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวันให้คณะกรรมการบันทึกจำนวนเงินที่ขาดหายไปลงลายมือชื่อกรรมการทุกคนและหัวหน้าส่วนราชการนั้นไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวันแล้วรายงานให้นายอำเภอทราบต่อไป ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย ก. ไม่ได้นำส่งรายการรับ - จ่ายเงิน หลักฐานแทนตัวเงินและรายงานเงินคงเหลือประจำวันส่งมอบต่อคณะกรรมการเก็บรักษาเงินเพื่อตรวจสอบเป็นระยะเวลานาน ถึงแม้ว่าคณะกรรมการเก็บรักษาเงินได้แจ้งให้นาย ก. ดำเนินการให้เรียบร้อย แต่ยังไม่ดำเนินการให้เรียบร้อย และนำเข้าที่ประชุมส่วนราชการก็ตาม แต่นาย น. นาง บ. ก็จะต้องทวงถามให้นาย ก. ส่งรายงานเงินคงเหลือประจำวันให้ตรวจสอบหรือรายงานผู้บังคับบัญชาทราบต่อไป แต่กลับปล่อยปละละเลยจนเป็นเหตุให้เงินของส่วนราชการขาดบัญชีเป็นจำนวนมากและเป็นระยะเวลายาวนานหลายปีงบประมาณหากบุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบแล้วจะช่วยป้องกันมิให้ความเสียหายเกิดขึ้นได้ พุทธการณถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย จึงให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในอัตราร้อยละ ๔๐ ของความเสียหายจำนวน ๒,๕๖๔,๘๐๖.๓๒ บาท โดยให้นาย น. นาง บ. รับผิดชอบเฉพาะส่วนของตนในอัตรา ๑ ใน ๓ ของความเสียหายที่เกิดขึ้นในช่วงที่บุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สำหรับความรับผิดในส่วน of นาย ก. นั้น ได้ให้รับผิดชอบเต็มจำนวนแล้วตามข้อ ๑

๓. นาง ก. ตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ๕ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายเงินประจำวันของส่วนราชการและงานเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวกับลงระบบบัญชี และการเงินของส่วนราชการตามคำสั่งลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ และคำสั่งลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ ปรากฏว่าในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีจะมีปัญหาด้านใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญรับเงิน สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารเอกสารแทนตัวเงินไม่ครบถ้วน มีแต่รายการนำส่งก่อนบันทึกบัญชี และนาง ก. ได้ทวงถามจากนาย ก. จึงได้รับเอกสารที่เกี่ยวข้องมาบันทึกบัญชี แต่บางรายการไม่สามารถขอหลักฐานการจ่ายเงินได้ เมื่อเกิดปัญหาดังกล่าวนาง ก. ได้รายงานให้นาย จ. หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป และรายงานให้นาง อ. ผู้อำนวยการทราบปัญหาดังกล่าว และได้มีการแก้ไขให้ดีขึ้นเพียง ๑ - ๒ ครั้ง หลังจากนั้นก็กลับเข้าสู่สภาวะเดิมโดยไม่มีการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดปัญหาแบบนี้ขึ้น นาง ก. ทำการบันทึกบัญชีเช่นเดิมไปก่อน โดยจะรอหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินจากนาย ก. ในภายหลัง การที่นาง ก. จัดทำข้อมูลทางบัญชีตามใบสรุปการเปลี่ยนแปลงยอดเงินที่นาย ก. สรุปส่งไปให้โดยที่ไม่ตรวจสอบว่าหลักฐานครบถ้วนหรือไม่ เป็นเหตุให้

นาย ภ. กระทำการทุจริตได้โดยง่าย พฤติการณ์ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย จึงให้นาย ก. รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในอัตราร้อยละ ๒๐ ของความเสียหายจำนวน ๒,๕๖๔,๘๐๖.๓๒ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๕๑๒,๙๖๑.๒๖ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๔. นาย จ. ในฐานะผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายบริหารทั่วไป มีหน้าที่ควบคุมกำกับงาน และบริหารงานในฝ่ายบริหารทั่วไปและการวางแผน จัดระบบงานวิเคราะห์ และประเมินการดำเนินงานของฝ่ายบริหารทั่วไป ตามคำสั่งลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ และตามคำสั่งลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย จ. ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องเนื่องจากตามคำสั่งของส่วนราชการดังกล่าวได้ครอบคลุมถึงกิจกรรมการควบคุมกำกับในกิจกรรมต่างๆ ของงานการเงิน นาย จ. จึงต้องตรวจสอบติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของนาย ภ. ทั้งก่อนและหลังการเบิกจ่ายเงินและถึงแม้ว่าในขั้นตอนการออกเช็คหรือถอนเงินนาย จ. จะไม่ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบเอกสารการออกเช็ค หรือการถอนเงินในแต่ละครั้ง แต่ยังคงมีหน้าที่ในการตรวจสอบติดตาม กำกับงานของนาย ภ. ที่เกิดขึ้นหลังการจ่ายเงิน การที่นาย จ. มิได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจึงเป็นช่องทาง ให้นาย ภ. กระทำการทุจริตได้โดยง่ายและต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานหลายปีงบประมาณ พฤติการณ์ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย จึงให้นาย จ. รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในอัตราร้อยละ ๒๐ ของความเสียหายจำนวน ๒,๕๖๔,๘๐๖.๓๒ บาท คิดเป็นเงิน ๕๑๒,๙๖๑.๒๖ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๕. นาย ว. ผู้อำนวยการของส่วนราชการ ช่วงเวลาเกิดเหตุตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และนาง อ. ผู้อำนวยการของส่วนราชการช่วงเวลาเกิดเหตุตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๘ ในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุด มีหน้าที่ควบคุม กำกับและตรวจสอบงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ตรวจสอบภายในได้ให้คำแนะนำและสั่งการให้มีการปรับปรุงในส่วนของการกำกับ ติดตามให้มีการจัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบันและติดตามหลักฐานการจ่ายเงินให้ครบถ้วนก่อนการจัดทำบัญชีและให้มีการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบการรับ - จ่ายเงินประจำวัน แต่ปรากฏว่าบุคคลทั้งสองไม่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และปล่อยปละละเลยให้มีการดำเนินการเช่นเดิมต่อไป ถือว่าบุคคลทั้งสองได้รับทราบข้อบกพร่องของการดำเนินงานการเงินและบัญชีแล้วจนเป็นเหตุให้นาย ภ. กระทำทุจริตได้โดยง่ายและต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานหลายปีงบประมาณ พฤติการณ์ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย จึงให้นาย ว. และนาง ภ. รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในอัตราร้อยละ ๒๐ ของความเสียหายที่เกิดขึ้นในช่วงที่แต่ละคนปฏิบัติหน้าที่ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

อนึ่ง หากทางราชการได้รับการชดเชยค่าสินไหมทดแทนจากนาย ภ. เมื่อนำมารวมกับจำนวนเงินที่นาย น. นาง บ. นาง ก. นาย จ. นาย ว. และนาง อ. ได้ชดเชยไว้เกินจำนวนความเสียหายให้คืนเงินส่วนที่ได้รับชำระไว้เกินให้แก่ นาย น. นาง บ. นาง ก. นาย จ. นาย ว. และนาง อ. ตามสัดส่วนความรับผิดและที่ได้รับชำระไว้ของแต่ละคนต่อไป

ผู้ย่อ	ว่าที่ร.ต.ณภัทร	สุขเม่า	นิติกร
ผู้ตรวจ	นางสาวสายฝน	โซชัย	นิติกรชำนาญการปฏิบัติราชการในฐานะ ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ตพ. ๔

